

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННИХ КОММУНІКАЦІЙ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Окладна М.Г.

*Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
м. Харків*

Одним з першочергових напрямів побудови та подальшого розвитку інформаційного суспільства в Україні є створення дієвої нормативно-правової бази. Угода про асоціацію між Україною та ЄС визначає, що розвиток та посилення наукового та технологічного співробітництва між нашою країною та країнами Європейського Союзу буде сприяти вирішенню національних та глобальних викликів (ст. 374 Угоди). В зв'язку з цим актуальним стає питання поступового наближення законодавства України до права і нормативно-правової бази ЄС у галузі регулювання інформаційного суспільства і електронних комунікацій (ст. 394 Угоди).

В ЄС у сфері електронного документообігу існує дві важливі директиви: Директива про електронну комерцію 2000 року та Директива про електронний підпис 1999 року. Директива про електронну комерцію встановлює загальні засади для розвитку електронної комерції, вимагає від держав надання законної сили договорам в електронній формі, усунення створення бар'єрів в їх використанні і забороняє заперечення їх юридичної сили виключно з приводу електронної форми. Директива про електронний підпис узаконила електронний документообіг. У 2014 році цю Директиву скасували, а натомість ухвалили новий Регламент ЄС «Про електронну ідентифікацію, верифікацію та довірчі послуги», який набув чинності у 2016 році. Головна його вимога: особисті ключі кваліфікованого електронного підпису зберігати винятково на захищених носіях (токенах), що отримали відповідні сертифікати держорганів.

За останні десятиріччя в Україні ухвалено низку законів та нормативних актів, що складають базу нормативно-правового регулювання сфери інформаційних відносин. Це Конституція України, Цивільний кодекс України, закони України «Про інформацію», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про державну таємницю», «Про телекомунікації», «Про обов'язковий примірник документів», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис», «Про Національний архівний фонд та архівні установи» та інші нормативно-правові акти. Слід відмітити, що зазначені закони не ідентичні європейським моделям. Однак наша країна робить певні кроки для вирішення цих проблем. З огляду на важливість інтеграції України до Європейського Союзу, питання утворення свого електронного простору набуває особливої актуальності. Так, створення «електронного уряду» дозволить державі значно ефективніше взаємодіяти з громадянами. «Електронний уряд» в Україні дозволить ефективніше вести боротьбу з корупцією, створить умови для нормального розвитку бізнесу, поліпшення інвестиційного клімату, а відтак і передумови для динамічнішого зростання всієї економіки.